

NVE

Att.: Sondre Moe Knudsen
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

DERES REF: Sondre Moe Knudsen | VÅR REF: Auen Korbøl
DOKUMENTKODE: OPS-MUC-Z-RA-90203
TILGJENGELIGHET: Åpen

Oslo, 11. mars 2022

NOA KRAFLA POWER FROM SHORE

Tilbakemelding på høringsuttalelser i forbindelse med søknad om «Landstrømanlegg til NOA / Krafla» i Vestland fylke

Vi oversender med dette Aker BP og Equinors kommentarer på mottatte høringsuttalelser vedrørende konsesjonssøknad og konsekvensutredning for landstrømanlegg til oljefeltene NOA Krafla.

Hovedpunktene i uttalelsene blir kommentert i dette dokumentet. Vi har valgt å ikke kommentere uttalelser som går på om sokkelen bør elektrifiseres eller ikke, siden dette er en politisk beslutning.

Følgende interessenter har avgitt høringsuttalelse til konsesjonssøknaden:

Høringspart
Tore Hauge
Erlend Bakke
Riksantikvaren
Kystverket
Oljedirektoratet
LO
Fiskarlaget Vest, 19.01.22 og 28.01.22
Fitjar kommune
Lars Ove Rimmereid
Hans-Egil Solberg
Einar Heide Magnussen
Statsforvalteren i Vestland
Statens vegvesen
Susanne Nilsen Totland
BKK Nett AS
Fagne AS (tidligere Haugaland Kraft Nett AS)
Miljødirektoratet

Samnanger næringsforum/ Bjørnafjorden næringsråd
Naturvernforbundet
WWF
Bjørnafjorden kommune
Forsvarsbygg
Statnett
Harris (på vegne av flere grunneiere)
Tommy Totland (Harris)
Fiskeridirektoratet
Forum for natur og friluftsliv (FNF)
Vestland fylkeskommune
Samnanger kommune

Høringspart	Momenter fra uttalelse	Tilsvarende Aker BP/Equinor
Tore Hauge	Er imot en elektrifisering av sokkelen.	Vi har ingen ytterligere kommentar til denne høringsuttalelsen.
Erlend Bakke	Er imot en elektrifisering av sokkelen.	Vi har ingen ytterligere kommentar til denne høringsuttalelsen.
Riksantikvaren	<i>Før det gjøres tiltak på havbunnen, i form av infrastruktur, rørledninger og kabler, samt andre inngrep som for eksempel mudring, graving, spyling eller massedumping, skal forholdet til kulturminner avklares. Videre gjør Riksantikvaren oppmerksom på at finner av skipsfunn m.m. plikter å melde disse til vedkommende myndighet jf. Kulturminnelovens § 14 tredje ledd.</i>	Prosjektet takker for tilbakemeldingen. Det er gjennomført sjøbunnskartlegging (scanning) av hele sjøkabeltraséen, og en rekke nye skipsvrak er påvist (alle innenfor grunnlinja pluss 24 nautiske mil). Disse funnene er videreformidlet til Bergen sjøfartsmuseum, som vi har hatt tett dialog med hele veien. Sjøkabelen vil bli lagt utenfor de registrerte skipsvrakene, og også utenfor eventuelle sikringssoner som Bergen Sjøfartsmuseum pålegger, og tiltaket vil derfor ikke berøre marine kulturminner. Prosjektet vil, i tett dialog med Bergen sjøfartsmuseum, Vestland Fylkeskommune og Riksantikvaren, i god tid søke å få avklart at undersøkelsesplikten er oppfylt

		før anleggsarbeidet starter opp i 2023 (på land) og 2025 (i sjø).
Kystverket	<i>Vår generelle anbefaling er at nye sjøkabler planlegges tettest mulig inntil eksisterende installasjoner på sjøbunnen, for å avgrense areal med begrensninger på annen bruk som f.eks. ankring og utøving av fiske med bunnredskap.</i>	Prosjektet takker for tilbakemeldingen. Sjøkabelen er i stor grad forsøkt samlokalisert med eksisterende installasjoner der dette er mulig.
	<i>Legging av sjøkabel mv. vil kreve tillatelse fra Kystverket etter Lov om havner og farvann, for trasé innenfor territorialgrensen. Det vil være behov for god dialog for at leggefase skal bli til minst mulig ulempe for skipstrafikken innaskjærs.</i>	Tiltaket krever tillatelse etter Havne- og farvannsloven, og vi vil sørge for å få denne på plass ifm. detaljprosjekteringen av anlegget og utarbeidelse av miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan)
Oljedirektoratet	Ingen kommentarer.	Vi har ingen kommentarer til denne høringsuttalelsen.
LO	<i>Dette prosjektet styrer mot godkjenning innen det midlertidige oljeskatteregimet. Det ble utformet og støttet av LO basert på formålet om å opprettholde aktiviteten i leverandørindustrien. Knyttet til vedtaket er det tydelige politiske forventninger til å sikre aktivitet og faste arbeidsplasser i hele verdikjeden. Det er viktig at vurderinger knyttet til kraftbehov og kraftforsyning gjøres ut fra et helhetsperspektiv, der den landbaserte- og offshoreindustriens behov for konkurransedyktige kraftkostnader er ivaretatt.</i>	Prosjektet takker for tilbakemeldingen. Vi har ingen ytterligere kommentarer til denne høringsuttalelsen.
Fiskarlaget Vest	To uttalelser datert 19.01.22 og 28.01.22	Prosjektet takker for tilbakemeldingen fra Fiskarlaget

		Vest. Momenter fra uttalelsen er svart ut i eget notat.
Fitjar kommune	<i>Vedtaket: Fitjar kommune sender saksframlegget som eit positivt høyringssvar, med fylgjande tillegg: Utbygginga av NOA-Krafla-prosjektet har og ein potensiell fase to, som består av ein havvindspark. Dersom prosjektet vert realisert og dei naudsynte konsesjonar gjeve, vil me oppfordra til å sjå på moglegheita til å få straumen i land på Fitjar og kople den vidare til regional-nettet i Sunnhordland - for å sikre grøn omstilling og vidare utvikling av regionen vår.</i>	Prosjektet takker for den positive tilbakemeldingen fra Fitjar kommune.
Lars Ove Rimmereid	Er imot prosjektet.	Vi har ingen ytterligere kommentar til denne høyringsuttalelsen.
Hans-Egil Solberg	Er imot prosjektet.	Vi har ingen ytterligere kommentar til denne høyringsuttalelsen.
Einar Heide Magnussen	Er imot en elektrifisering av sokkelen.	Vi har ingen ytterligere kommentar til denne høyringsuttalelsen.
Statsforvalteren i Vestland	<i>Tiltaket vil føre til varige arealinngrep i naturområde. Statsforvaltaren har ikkje grunnlag for å tilrå val av andre hovudalternativ enn det som ligg i søknaden.</i>	Prosjektet takker for tilbakemeldingene fra Statsforvalteren i Vestland.
	<i>Aktuelle avbøtande tiltak og oppfølgjande undersøkingar må innarbeidast som vilkår i konsesjonen.</i>	Aktuelle avbøtende tiltak som vil følge av gitte vilkår i en tillatelse vil innarbeides i det videre arbeidet med prosjektet. Vi ønsker også å være i tett dialog med statsforvalteren i forbindelse med utarbeidelse av MTA-plan.
	<i>For å få ein reell samfunnsmessig vurdering av verknader for klimagassutslepp, er det nødvendig å vurdere samla konsekvensar på natur og klima på nasjonalt nivå.</i>	Den samfunnsmessige nytten av elektrifiseringen som klimatiltak er dokumentert i konsesjonssøknaden. Dokumentasjonen er basert på en sammenligning av elektrifiseringstiltaket opp mot tradisjonell offshore kraftproduksjon i gassturbiner.

		Ytterligere vurderinger av virkninger for klimagassutslipp, f.eks. knyttet til behov for økt produksjon eller forsyning av kraft i aktuell region, vurderes å ligge klart utenfor rammen for denne konsesjonssøknaden.
	<i>Etter det vi kan sjå er det ikkje gjort nye kartleggingar langs traseen Det er særleg viktig å undersøke område med israndførekomstar og område med havbotnkorallar.</i>	Dette stemmer ikke. Det er allerede gjennomført kartlegging av marint naturmangfold med ROV i landfallsområdene i Samnanger og Fitjar, samt på terskelen/israndavsetningen mellom Fusafjorden og Bjørnafjorden. Det er også planlagt å gjennomføre ytterligere kartlegging av marint naturmangfold, med spesielt fokus på korallforekomster, nord i Fusafjorden og i Selbjørnsfjorden.
	<i>Alle naturfaglege tema må omtalast utfyllande i MTA-planen. Det må vere eit mål å redusere arealinngrep mest mogleg, og unngå omdisponering av myrområde og andre karbonrike areal.</i>	Denne anbefalingen er helt i tråd med NOA Kraflas ambisjoner, og vil bli hensyntatt ved utarbeidelse av MTA og detaljplan.
Statens vegvesen	<i>Statens vegvesen fremjar motsegn til konsesjonssøknaden. Motsegna er knytt til vår rolle som forvaltar av riksveg. Slik Statens vegvesen vurderer konsesjonssøknaden legg den opp til løysingar som er i vesentleg konflikt med nasjonale interesser knytt til gjennomføring av vedteken kommunedelplan E39 Stord–Os (KDP) som regulerer ny ferjefri E39 på strekninga.</i>	Prosjektet takker for tilbakemeldingen fra Statens vegvesen. Momenter fra uttalelsen er svart ut i eget notat.

	<p><i>SVV mener at kabelen krysser gjennom et båndlagt areal, at søknaden mangler risikovurderinger/konsekvensutredninger for Statens Vegvesen sitt E39 prosjekt og at NOA/Krafla skal ha rett til ekspropriasjon av båndlagt areal avsatt i KDP E39 Stord-Os.</i></p> <p><i>Statens vegvesen vil kunne trekke motsegna når traséval går utanfor bandlagt areal, eller så snart løysingane er justert, og det er inngått en kryssingsavtale mellom partane som ivaretek interessene våre nemnd ovanfor.</i></p>	<p>Anleggskonsesjonspliktige nettanlegg, jf energiloven § 3-1, er som kjent unntatt plan- og bygningslovens bestemmelser, jf plan- og bygningsloven § 1-3 annet ledd. Det forhold at kabelen vil krysse et areal som ifølge offentlige arealplaner er avsatt til annet formål, er altså ikke til hinder for at NVE kan gi tiltaket nødvendig konsesjon etter energiloven § 3-1.</p> <p>SVVs innvendinger synes først og fremst å knytte seg til det forhold at SVV vil måtte hensynta kabelen og ta nødvendige forholdsregler når broen etter hvert skal bygges, jf angivelsen av mulige "konfliktpunkt" på s 4 i høringsuttalelsen. I tillegg vises det til risiko for at vedlikeholdsarbeid i driftsfasen vil kunne "ramme straumkabel". Denne typen problemstillinger kan imidlertid oppstå i ethvert tilfelle der nettanlegg er etablert/etableres i eller i nærheten av offentlig veitrase, og er ikke noe som gjelder spesielt i forbindelse med den planlagte broen over Bjørnafjorden. Partenes ansvar overfor hverandre i denne typen situasjoner, herunder ansvaret for eventuelle merkostnader som nødvendige forholdsregler mv måtte anses å generere på begge parters hånd, er nå som kjent regulert i veglovsforskriftens bestemmelser, jf også den omfattende rettspraksis som etter hvert foreligger når det gjelder infrastruktur etablert i/i nærheten av offentlig vei. Aker BP/Equinor kan etter dette vanskelig se at SVVs merknader</p>
--	---	---

		<p>er til hinder for at tiltaket får anleggskonsesjon som omsøkt.</p> <p>Det kan nevnes at partene har innledet dialog direkte seg imellom, med sikte på å komme frem til en minnelig avtale som ivaretar begge parter interesse på en hensiktsmessig måte. Aker BP/Equinor stiller seg naturlig nok positiv til dette, men vil for ordens skyld understreke at vilkårene for å gi konsesjon etter energiloven § 3-1 er oppfylt, uavhengig av om partene kommer til enighet om innholdet i en slik avtale eller ikke. I mangel av en eventuell avtale vil forholdet til SVV måtte håndteres i overensstemmelse med gjeldende lovgivning og foreliggende rettspraksis, jf over – på samme måte som forholdet til enhver annen grunneier/rettighetshaver som berøres av et planlagt nettiltak.</p>
Susanne Nilsen Totland	<p>På vegne av gårdeier Jens Martin Haug, br.nr 37-2.</p> <p><i>Jens Marin Haug har eit ynskje om at riggplass R5 ikkje kjem i bruk under anleggsprosess, men at NVE i staden kan finna eit anna alternativ. Grunnen til at gardseigar ikkje ynskjer at jordet blir brukt er på grunn av at jordet blir forpakta av ein jordbrukar som lever av bruket sitt.</i></p>	<p>Prosjektet takker for tilbakemeldingen.</p> <p>Prosjektet ser på alternative riggplasser og det er flere forhold som må vurderes i en slik prosess.</p>
BKK Nett AS	<p><i>BKK Nett finner å måtte kommentere at søknaden ikke synes å ta tilstrekkelig hensyn til de kommentarene BKK Nett har gitt i tidligere dialog med søkeren. Kabelanlegget, slik det er beskrevet og tegnet, vil hvor det går i øst-vest retning sør for Samnanger transformatorstasjon, krysse et areal hvor BKK Nett har planlagt brukt for utvidelse av dagens 132 kV koblingsanlegg. Følgelig mener</i></p>	<p>Prosjektet takker for tilbakemeldingene.</p> <p>Kartgrunnlaget som ligger til grunn i konsesjonssøknaden er ikke blitt oppdatert etter innspillet fra BKK (7. oktober 2021). Innspillet er derimot tatt hensyn til i den videre detaljeringen av kabeltraseene. Dersom BKK ønsker å verifisere</p>

	<i>BKK Nett at søkerens kabelanlegg må plasseres lenger sør.</i>	nåværende kabeltrasee med tanke på deres planer ber vi dem ta kontakt med prosjektet direkte for avklaring.
Fagne AS (tidligere Haugaland Kraft Nett AS)	<i>Fagne AS har anleggskonsesjon på 66 kV linjene Årskog – Otteråi og Langeland – Otteråi med tilhørende sjøkablar. Den sjøkabelen NOA/Krafla søker konsesjon på mellom Børdalen og Årskog kjem til å kryssa begge desse 66 kV sjøkablane.</i>	Prosjektet takker for tilbakemeldingen. I forbindelse med kryssing av infrastruktur på sjøbunnen er det sendt ut et informasjonsbrev til alle berørte parter. Prosjektet vil holde Fagne AS informert om fremdriften i prosjektet. Flere momenter fra uttalelsen er svart ut i eget notat.
Miljødirektoratet	<i>Miljødirektoratet forventer at operatøren tar hensyn til funn av sårbar havbunnfauna i planleggings- og installasjonsfasen og iverksetter tiltak for å sørge for at disse i størst mulig grad ikke påvirkes negativt.</i>	Prosjektet takker for tilbakemeldingen. Funn av sårbar havbunnfauna vil i størst mulig grad ivaretas og hensyntas i forbindelse med utarbeidelse av MTA-plan og senere installasjon.
	<i>Miljødirektoratet forventer at Aker BP tar kontakt med oss før eventuell legging av kabel i slike områder (forurensning) dersom det er behov for å avklare om aktiviteten er søknadspliktig.</i>	For å avklare dette, er det planlagt å sende brev med opplysninger om planlagt arbeid fra grunnlinjen og ut, samt vårt kunnskapsgrunnlag om forurensningsgraden i sedimentene fra grunnlinjen og ut. Basert på brevet skal Miljødirektoratet avgjøre søknadsplikten.
Samnanger næringsforum/ Bjørnafjorden næringsråd	<i>Kabelen ut frå trafostasjonen i Børdalen til og frå omformarstasjon må leggjast i grøft og ikkje vera til hinder for bygging av det planlagt datasenter i området sør for trafostasjonen. Dette området er ferdig regulert og godkjent til dette formålet. Datasenteret er viktig for nye arbeidsplassar i Samnanger.</i>	Prosjektet takker for tilbakemeldingene. Slik planene er nå vil ikke prosjektet være til hinder for etablering av et datasenter i Børdalen. Detaljer rundt dette vil fremgå av MTA-plan når denne foreligger.
	<i>Sjøkabelen må ikkje vera til hinder for framtidige endringar eller utviding av eksisterande oppdrettsanlegg i fjordane (Samnangerfjorden og Bjørnafjorden).</i>	Prosjektet er i tett og god dialog med aktuelle akvakulturaktører langs den planlagte fjordkabeltraseen.

	<i>Sjøkabelen vil nok verta avmerkt i sjøkart, men i tillegg bør det og skiltast på land der det er synleg for skipsfarten.</i>	Skilting vil bli utført iht. gjeldende regelverk og vil inngå i MTA-planen.
	<i>Investeringa og vedlikehald av straumkabelen må ikkje føra til auka nettleige for næringsliv på land.</i>	Vi viser til konsesjonssøknaden for en nærmere vurdering av mulig påvirkning på nett tariffen.
	<i>Elektrifisering av oljeplattformer må ikkje føra til at næringsliv og arbeidsplassar på land, som og er avhengige av tilstrekkeleg tilgang på elektrisk straum, må «setjast på vent».</i>	Dette er et politisk spørsmål utenfor rammen for konsesjonssøknaden.
Naturvernforbundet	Er imot en utbygging.	Vi har ingen ytterligere kommentar til denne høringsuttalelsen.
WWF	Er imot en utbygging.	Vi har ingen ytterligere kommentar til denne høringsuttalelsen.
Bjørnafjorden kommune	<i>Bjørnafjorden kommune sitt primærstandpunkt er at det ikkje bør byggast kabel gjennom Bjørnafjorden for å forsyna oljefelta NOA og Krafla i Nordsjøen med landstraum.</i> <i>Dersom konsesjon likevel blir gitt ønskjer vi å uttale følgjande:</i>	Prosjektet takker for tilbakemeldingene. Når det gjelder forholdet til marine naturtyper viser vi til vårt svar til Miljødirektoratet og Fiskerlaget Vest/Fiskeridirektoratet.
	<i>Bjørnafjorden kommune føreset at fjordkabelen blir lagt utanom område med sårbare marine naturtyper og at den ikkje representere noko vesentleg problem i driftsfasen med omsyn til fiskeri eller marint naturmangfald.</i>	
	<i>Bjørnafjorden kommune føreset at anlegget blir planlagt i tett dialog med eigarane av berørte oppdrettsanlegg og at deira interesser blir godt ivaretatt.</i>	Prosjektet er i tett og god dialog med aktuelle akvakulturaktører langs den planlagte fjordkabeltraseen.
	<i>Bjørnafjorden kommune støttar at det vert utført supplerande undersøkinge av israndavsetningen på terskelen mellom Fusafjorden og Bjørnafjorden for å avdekke om det er forekomster av koraller.</i>	Når det gjelder forholdet til nye undersøkinger av havbunnen viser vi til tilsvaret til Statsforvalteren i Vestland.

	<i>Bjørnafjorden kommune ønsker å få oversendt all ny kunnskap om bunnforholda i fjordbassenget vårt, samt oppdatert oversikt over eksisterende leidningsanlegg og fiberkabler og fortøyningsanlegg til eksisterende oppdrettsanlegg.</i>	NOA Krafla oversender og deler det vi kan innenfor lovens rammer.
Forsvarsbygg	<i>Vi er nøgd med den valde løysing for delstrekning 1-4 frå transformatorstasjonen i Børdalen i Samnanger til Samnangerfjorden, som samsvarar med vår tilbakemelding om å føre den nye luftleidingen ved sida av eksisterende 300 kV leidning. Konsekvensane for lågtflygande fly og helikoptre vert då små.</i>	Prosjektet takker for tilbakemeldingene.
	<i>Under kapittel 6.8 'Fjord- og sjøkabel' saknar vi ei beskriving av tida det tek å leggje sjøkabel for fjordkabeltraséen Ospeviki – Årskog og sjøkabeltraséen Årskog – NOA.</i>	Fjordkabel er planlagt lagt i tidsrommet januar til mars 2025. Offshore mest sannsynlig i 2026, men første 30km kan komme i 2025. Prosjektet vil være i tett dialog med Forsvaret i forbindelse med arbeid i og i nærheten av militære øvingsområder på sjø.
Statnett	<i>Ønsker vi å påpeke at midlertidig tilknytning i eksisterende 420 kV-felt i stasjonen ikke bør tas i bruk, men at den primære løsningen for tilknytning må være et nytt felt på nordsiden av stasjonen. Dette innebærer at Evanger-ledningen må flyttes, samt at det må bygges et nytt felt i 300 kV-anlegget. Videre ser vi behov for at tiltakshaver utfører grunnarbeider for ytterligere to felt på nordsiden av stasjonen. Denne løsningen legger til rette for en endelig løsning for tilknytning av Krafla og Noa, samt en trinnvis spenningsoppgradering av transmisjonsnettets i regionen til 420 kV, hvor den nordlige siden av stasjonen er tilrettelagt for dette.</i>	Prosjektet takker for tilbakemeldingene. Prosjektet er i tett og god dialog med Statnett og vil fortsette med dette i det videre arbeidet.

	<p><i>Tiltakshaver skisserer tre mulige traseer for innføring av den nye ledningen inn mot stasjonen i Børtdalen. Statnett mener alternativ C er å foretrekke siden det kommer minst i konflikt med våre eksisterende anlegg.</i></p>	<p>Alternativ C, eller L1C i søknaden, er ikke valgt som omsøkt løsning. Ifølge konsekvensutredningen vil denne løsningen gi en marginalt bedre score som følge av noe mindre konsekvenser for kulturmiljø og terrestrisk naturmangfold, samtidig er dette alternativet vurdert som noe mer konfliktfylt for landskap, friluftsliv og skogbruk. Samlet konsekvensvurdering er lik som for omsøkte løsning. Samnanger kommune og flere andre aktører har imidlertid vært samstemte på at de ønsker størst mulig grad av samlokalisering med eksisterende tiltak/inngrep, og vi har valgt å lytte til disse ønskene.</p>
<p>Harris (på vegne av flere grunneiere)</p>		<p>Prosjektet takker for tilbakemeldingene. Prosjektet er i tett og god dialog med grunneierne i prosjektet og vil fortsette med dette i det videre arbeidet.</p>
	<p><i>Eiendomsskatt:</i> <i>Dei ber om at konsesjonsmyndighetene set som vilkår for konsesjonen at eventuell eiendomsskatt skal dekkast av utbyggjar. Helst burde Aker BP/framtidig linjeeigar einsidig ha tatt på seg dette ansvaret i ein tilleggsmerknad til søknaden.</i></p>	<p>NOA Krafla vil forholde seg til gjeldende regler for eiendomsskatt.</p>
	<p><i>God skogskjøtsel:</i> <i>Felt virke (tømmer og ved) må ikkje leggjast att langs linja for å rotne der, men fraktast ut, slik at det kan nyttast på fornuftig vis. Her er grunneigarar med husdyrhald. Felt virke som ikkje vert fjerna vil kunne utsetje dyra for unødvendig liding.</i></p>	<p>Prosjektet tar innspillet til etterretning og legger opp til at dette vil bli tatt opp i forbindelse med utarbeidelse av MTA-plan i dialog med berørte grunneiere.</p>
	<p>Bengt Drageset, gnr. 35, bnr. 1 og 3:</p>	
	<p><i>Sentralt for grunneigar her vil vere at det vert fatta vedtak om konsesjon/ekspropriasjon som ikkje</i></p>	<p>En utbygging som omsøkt skal så langt det lar seg gjøre ikke</p>

	<p><i>ytterlegare vanskeleggjer eigedomen sine mogelegheiter til vidareutvikling.</i></p>	<p>være til hinder for vidare utvikling av eiendommen.</p>
	<p><i>1. Evangerlinja (som også er omsøkt oppgradert til 420 kV) må flyttast lengst mogeleg mot sør og aust slik at mest mogeleg areal vert frigitt nord for transformatorstasjonen.</i></p> <p><i>2. Vedtak om konsesjon her må ikkje vere til hinder for framtidig utnytting av grunneigar sine vegrettar, herunder tilkomst til areal grunneigar har og vegrettar grunneigar har over naboeigedomar.</i></p> <p><i>3. For grunneigar er det viktig at ein eventuell konsesjon til Aker BP ikkje endar opp å vere til hinder for grunneigar sitt eige behov for eventuelt å utnytte vegar/grøfter på eigen og Statnett sin grunn til kabelgrøfter.</i></p> <p><i>4. Grunneigar reiser tvil rundt kor vidt det ligg føre nødvendig interesseovervekt for å ekspropriere areal tilhøyrande Drageset i dette området, når det alt frå før er tilgjengeleg areal inne på Statnett sitt eige område. Det vert vist til oreigningslova § 2.</i></p> <p><i>5. Kabelgrøft fram til Muffeanlegg i fig. 6-18 må følgjeleg leggast inne på Statnett sitt eige areal og ikkje på gnr. 35, bnr. 1 og 3.</i></p> <p><i>6. Det å byggje skogsveg opp til mastepunkta i Engjalia og Totlandsfjellet vil ha fleire samfunnsyttige effektar.</i></p> <p><i>7. Drageset er opptatt av at prosjektet då skal gå i dialog med grunneigar for eventuell overtaking. Uavhengig av dette må det setjast vilkår som gjer at midlar til opprydding etter endt konsesjonstid vert sikra.</i></p>	<p>1. Ny kraftledning kan ikke legges over dagens og framtidig bryterfelt på grunn av Statnetts regelverk knyttet til sikkerhet ved drift og vedlikehold. Statnett skal på sikt oppgradere Samnanger-Evanger linjen til 420 kV og da vil denne linjen måtte legges om på nytt med en trase som mest sannsynlig legges øst for dagens trase.</p> <p>2. Prosjektet vil ikke være til hinder for framtidig utnyttelse av grunneier sine veiretter i området og dersom nye veier må etableres som erstatning for eksisterende, vil grunneier få tilsvarende rettigheter på disse.</p> <p>3. Legging av jordkabel skal ikke være til hinder for grunneiers utnyttelse av veier og grøfter på egen grunn. Dette vil bli omtalt i MTA-planen som skal utarbeides.</p> <p>4. Det er vurdert at dette er et mindre attraktivt alternativ som kun vil utsette en utvidelse mot nord på et senere tidspunkt, da det ikke er tilstrekkelig areal til å bygge ut nødvendige 420 kV bryterfelt på dagens areal.</p> <p>5. Midlertidig jordkabel må legges utenfor dagens stasjonsområde med god avstand i forbindelse med en utvidelse av trafotomten med tilhørende bryterfelt. Det er ikke plass til å legge denne inne på Statnett sin tomt.</p> <p>6. I utgangspunktet er det forventet at det blir fjellfundament på disse mastepunktene. Dermed vil det ikke bli like stort behov for benytte større maskiner. Derfor er det grunn til å tro at det vil</p>

		<p>være mest hensiktsmessig å prioritere helikoptertransport fremfor å opparbeide vei i terrenget. Helikoptertransport vil også være fordelaktig med tanke på å redusere naturinngrep. Med tanke på vedlikehold og inspeksjon av linja er det slik at dette primært gjøres med helikopter eller drone, forutsatt at man ikke får med seg det man trenger til fots eller ATV/snøscooter. Dette vil bli nærmere omtalt i MTA-planen når denne foreligger.</p> <p>7. Vilkår i forbindelse med opprydding etter utløpet av konsesjonstiden vil settes av NVE i forbindelse med konsesjonsvilkår.</p>
	Johannes Egil Kulild gnr. 36, bnr. 2	
	<i>Grunneigar er av den oppfatning at det med relativt enkle grep kan førast fram veg som gjer at både anleggs- og driftsfasen vert forenkla.</i>	Se svar til Bengt Drageset.
	Jarle Grønsdal gnr. 36, bnr. 4, 8 og 10	
	<i>opptatt av å få tryggleik for at det vert ordna med naudvatn, for det tilfellet det skal gravast oppstraums i Jarlandselva i samband med tiltaket.</i>	En utbygging vil ikke gå på bekostning av rent drikkevann til grunneier. Dette vil bli omtalt og innarbeidet i MTA-planen når den foreligger.
	gnr. 43, bnr. 3, 7 og 12	
	<i>Har egne interesser i et småkraftverk med inntak i Smådalsvannet og ønsker å se på mulige løsninger for å samkjøre vei inn til inntak og til linjebygging. Flere kart viser mulige løsninger.</i>	Det er for tidlig å fastsette en endelig løsning nå. Innspillet er imidlertid notert, og det er ønskelig å se på et mulig samarbeid om dette i neste fase (utarbeidelse av MTA-plan for prosjektet).
	gnr.44 – 1/2/3/4/12/17/20/21	
	<i>For desse partane er det viktig å formidle at dei er motstandarar av linjeframføring og dei oppfordrar derfor konsesjonsmyndigheitene til å velje den løysinga som her er forhandla fram.</i>	Kommentarer er iht. dagens planer og bruk av jordkabel. Dette er i tråd med omsøkt alternativ.

Tommy Totland (via Harris)	Stiller spørsmål om behovet for en mast på eiendommen og støy fra markører på eksisterende linje.	Prosjektet vil kontakte Statnett og forhøre seg om problemer med støy fra markører på eksisterende linjer. Utover det vil vi forholde oss til Luftfartstilsynet og gjeldende regler for bruk av markører på høyspentledninger.
Fiskeridirektoratet	Fiskeridirektoratet har flere kommentarer til utredningene som er utført og egne forslag for å justere mulige negative virkninger av tiltaket.	Prosjektet takker for tilbakemeldingene. Kommentarer fra Fiskeridirektoratet og Fiskarlaget Vest er svart ut i eget notat.
Forum for natur og friluftsliv (FNF)	Er imot en utbygging.	Vi har ingen ytterligere kommentar til denne høringsuttalelsen med unntak av forholdet til kartlegging av fugl.
	<i>Når det gjelder kartlegging av fugl og vilt langs traséen er det anslagsvis 6 km som ikke har blitt kartlagt (ikke helt nøyaktig målt), dvs. der kartlegger ikke har fulgt de alternative linjetraséne i felt. Dette mener vi representerer en klar mangel ved kunnskapsgrunnlaget. Vi etterlyser her en begrunnelse for hvorfor de ulike linjetraséne ikke har blitt fulgt under kartleggingen</i>	Dette stemmer ikke. Det er gjennomført en grundig kartlegging av hekkefugl på strekningen Børdalen - Ospeviki, med fokus på områdene med størst potensial for funn av rødlistearter. Vi vil også legge til at det er planlagt å gjennomføre en supplerende kartlegging av rovfugl i forkant av oppstart av anleggsarbeidet, slik at man har et best mulig kunnskapsgrunnlag og ev. kan implementere nødvendige avbøtende tiltak.
Vestland fylkeskommune	<i>Vedtak: 1. Vestland fylke er bekymra for kraftsituasjonen i fylket og då særskilt nettkapasiteten i Bergensregionen. Vi er gjort kjent med at det allereie no er prosjekt innan landbasert industri som har vorte stansa grunna den låge nettkapasiteten, dette er krevjande då det er denne typen prosjekt som kan bidra til det grønne skiftet i regionen vår. Med bakgrunn i dette kan ikkje Vestland fylkeskommune på noverande tidspunkt støtta ein konsesjon for landstraum til NOA/Krafla prosjektet, då dette kan utfordra nettkapasiteten ytterlegare.</i>	Prosjektet takker for tilbakemeldingene og tar disse til orientering.

	<p>2. For at Vestland fylkeskommune i framtida skal kunna støtta ein slik konsesjon må nettkapasiteten i Bergensregionen aukast betrakteleg slik at dette ikkje går på bekostning av landbasert industri. Det er og viktig at det ikkje går utover kraftforsyninga og utviklingsplanane i Børdalen.</p>	
	<p>3. Vestland fylkeskommune er spørjande til kvifor ikkje havvind er vurdert i samband med kraftforsyninga av dette prosjektet, ut frå regjeringa sine ambisjonar om at elektrifiseringa av sokkelen i størst mogleg grad skal skje med havvind eller anna fornybar straum produsert på sokkelen.</p>	
	<p>Protokollmerknad frå Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet Dei Grøne: Noa/Krafla er ei utbygging som framleis ikkje er vedteken, og som vil vere i strid med internasjonale klimamål. SV og MDG er i mot en slik utbygging, og ser det også som uaktuelt å støtte landstraumanlegg for elektrifisering av NOA /Krafla av den grunn.</p>	
<p>Samnanger kommune</p>	<p>Vedtak:</p> <p>Samnanger kommune er uroa for kraftsituasjonen og nettkapasiteten i bergensregionen, og viser i denne samanheng til fråsegna til fylkesutvalet i Vestland, som peiker på at det allereie er prosjekt innan landbasert industri som har vorte stansa grunna låg nettkapasitet. Kommunestyret stiller difor spørsmål ved klokskapen i å gje konsesjon for landstraum til NOA/Krafla-prosjektet. Kommunestyret stiller også spørsmål ved kvifor ikkje havvind er vurdert i samband med kraftforsyninga av dette prosjektet, ut frå regjeringa sine ambisjonar om at elektrifisering av sokkel i størst mogleg grad skal skje med havvind eller anna fornybar straum produsert på sokkel.</p>	<p>Prosjektet takker for tilbakemeldingene og tar disse til orientering.</p>

	<p><i>Viss tiltaket skal gjennomførast, meiner Samnanger kommune at det skal stillast krav om at tiltakshavar må gje Samnanger kommune økonomisk kompensasjon for naturinngrepa som Samnanger vert påført, og etter kommunen sitt syn er ikkje eigedomsskatt tilstrekkeleg. Det er betydelege inngrep Samnanger må tola i dette tilfellet, for at Noreg skal oppfylle klimaforpliktingane sine, og fotavtrykka i naturen Samnanger vil vera varige. Særleg det terrestriske naturmangfaldet vert råka hardt, i samband med ryddebelta under kraftlinene. Samnanger kommune syner her til at det vart gitt kompensasjon til kommunar for dei dei såkalla «monstermastene» i Hardanger og Samnanger. Kommunen meiner dessutan at det skal stillast krav til at tiltakshavar må gje kompensasjon til laga og foreiningane som vert hindra i å utøva aktivitetane sine i anleggsperioden.</i></p>	
	<p><i>Omfanget og konsekvensane av tiltaket er godt opplyste i søknaden. Samnanger kommune er nøgd med at tiltakshavar har teke omsyn til innspel frå grunneigarar og kommunen i utarbeidinga av søknaden. Mellom anna er transformatorstasjonen flytta frå Gaupholmsmarka til Børdalen; landfallet er flytta frå Barmen til Ospevika, og det er brukt meir jordkabel, enn først planlagt, frå Gaupholmsmarka til Ospevika. Kommunen ynskjer vidare tett dialog om parallellføringa langs den kommunale vegen Ytre-Tysse, i samband med detaljprosjektering og utarbeiding av miljø-, transport- og anleggsplan (MTA). Kommunen er positiv til tiltakshavar sitt innspel om at Ospevika vert oppgradert til eit attraktivt bade- og rekreasjonsområde, og at vegen opp til skytebana vert oppgradert og asfaltert.</i></p>	
	<p><i>Det er både positive og negative sider ved at luftlinjer og jordkabel vert lagt parallelt med eksisterande inngrep. Det er negativt at dei eksisterande inngrepa vert auka/utvida, men det er positivt at</i></p>	

	<i>ein då ikkje legg beslag på urørt natur i nye område.</i>	
--	--	--

På vegne av Aker BP, Equinor og LOTOS,
Multiconsult Norge AS

Med vennlig hilsen

Auen Korbøl

Multiconsult

Vedlegg:

1. OPS-MUC-Z-RA-90160 Vurdering av Statens vegvesen sitt forslag
2. OPS-MUC-Z-RA-90161 Vurdering av høringsuttalelser fra Fiskarlaget Vest og Fiskeridirektoratet
3. OPS-MUC-Z-RA-90162 Vurdering av høringsuttalelser fra Fagne AS